

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська
Освітньо-професійна програма “Бізнес-комунікації та переклад”

Рік навчання: II, Семестр: IV

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: французька

Керівник курсу

ПІП

Ничко Оксана Яромирівна

Контактна інформація

nychko@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Риторика як наука і мистецтво ефективної усної переконуючої комунікації, безумовно, становить фундамент професіоналізму лідерів суспільства різних сфер діяльності. Курс “Риторика” акумулює найважливіші здобутки комплексу гуманітарних наук (теорія комунікації, лінгвістика, психологія, педагогіка, філософія, логіка, естетика, етика тощо), які в діалектичній єдності зорієнтовані на формування і розвиток мисленнєвої, мовленнєвої комунікативної культури, удосконалення і оптимізацію ефективного мовленнєвого спілкування

Завданнями гуманістичної риторики як комплексної дисципліни, що вивчає умови і форми ефективної мисленнєво-мовленнєвої комунікації, є навчання мистецтву створювати з урахуванням узусу і відповідної йому комунікативної спрямованості тексти певних жанрів насамперед в усній формі, сприяти практичному оволодінню навичками ораторського мистецтва, культурою вербального спілкування.

Мета навчального курсу “Риторика” — розвинути мисленнєві, нормативні мовленнєві уміння та навички; опанування форми ефективної переконуючої комунікації за нестандартних ситуацій життєвого і професійного спілкування; сформувати уміння та навички ораторського мистецтва, розвинути майстерність створювати і виголошувати публічні промови.

Вивчення цієї дисципліни передбачає формування у студентів фахової перекладацької та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іншомовна (англійська як перша іноземна мова) комунікативні компетенції.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	Тема 1. Риторика як наука і мистецтво Визначення риторики від давнини до сучасності. Риторика й ораторське мистецтво. Професійна риторика. Предмет, завдання і структура курсу. Література до курсу. Категорії риторики: етос, пафос, логос. Основні роди і види (жанри) красномовства. Особливості професійної риторики: традиції та сучасність. Монолог, діалог, полілог як риторичні форми професійного красномовства. Володіння словом як проблема соціального, професійного і особистого благополуччя.	знати сутність і сучасний статус риторики; - риторичну етику на засадах християнської моралі; - своєрідність риторики як самостійної теоретико-прикладної науки; - риторичну формулу як сукупність семи основних законів організації та управління мисленнєво-мовленнєвою діяльністю;	Поточне опитування
4 / 4	ТЕМА 2. Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації Своєрідність риторики як самостійної теоретико-прикладної науки: духовно-моральна зумовленість,	Знати специфіку, різновиди і жанри публічного мовлення; - особливості професійного красномовства, праці видатних ораторів; - сучасний етикет публічного мовлення; стратегію, тактику і концепцію публічного виступу; - етапи творчої діяльності оратора; - сучасні вимоги до промовця	Поточне опитування

	інтегративність, системність, комплексність, універсальність, прикладна спрямованість. Системність риторики. Риторична формула: закони управління мисленнєво- мовленнєвою діяльністю. Риторична модель Арістотеля: · оратор; · слово; · аудиторія; · зворотний зв'язок; · ситуація спілкування.		
4 / 4	ТЕМА 3. Риторична етика “Язык — друг і ворог особистості”. Протилежні оцінки мовлення, його небезпеки й благості. Двоїсте ставлення до мовлення і риторики. Красномовство істинне і хибне (псевдокрасномовство). Маніпулятивна риторика (антириторика). Вчення М. Бахтіна та І. Пешкова про риторичний вчинок. Образ ритора та особистість мовця: духовно-моральні засади єдності думки, слова, риторичного вчинку на засадах християнської етики.	Знати види аргументів і ситуації їх використання; - сучасні методи риторичного аргументування; - принципи безконфліктного спілкування; - риторичну специфіку громадсько-політичного, усного ділового мовлення і жанрів засобів масової комунікації; - прийоми активізації уваги слухачів; - сутність полеміки і полемічні прийоми; - вимоги до мовленнєвої культури оратора; - правила спілкування для мовця і слухача; - найуживаніші мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження, непогодження тощо;	Стандартизовані тести
4 / 4	ТЕМА 4. Інвенція Типи підготовки до	Оволодіти критеріями оцінювання усної промови (виступу) серед яких:	Групові завдання

	промови, переваги і недоліки кожного з них. Концептуальний закон. Процес і способи розробки концепції. Закон моделювання аудиторії. Прогнозування соціально-психологічних ознак. Стратегічний закон. Системна побудова оратором стратегії впливу на аудиторію. Тактичний закон. Психологічні аспекти впливу. Цільова установка оратора. Завдання та надзавдання.	- змістовність мовлення; - логіко-композиційна будова; - логічність і послідовність мовлення; - правильність будови фрази; - аргументованість мовлення; - доречність мовлення; - багатствомовлення; - правильність мовлення; - влучність слова; - виразність мовлення; - доступність мовлення; - образність мовлення; - стилістика мовлення; уміти застосовувати їх у професійній діяльності	
4 / 4	ТЕМА 5. Диспозиція Архітектоніка промови: вступ, нарація (виклад), розробка (аргументація), заключна частина. Варіанти схеми. Вступ: види та функції. Виклад: моделі та методи. Аргументація: структура та види. Логічна культура оратора. Логічні помилки. Заключна частина: типи її побудови. Активізація мисленнєвої та почуттєво-емоційної діяльності аудиторії.	Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	Стандартизовані тести
4 / 4	ТЕМА 6. Елокуція Способи мовленнєвого впливу: прямі і непрямі. Фігуративна практика. Фігури. Тропи: метафора, метонімія, іронія та ін. Теорії	Мати навички вибору: - дихання; - логічного наголосу; - інтонаційної образності; - сили голосу; - темпу, паузи; - ритму, музичності;	Поточне опитування

	метафори. Мовленнєвий закон. Комунікативні якості мовлення: правильність, виразність, багатство, ясність, точність, стислість, доцільність, художня образність. Техніка мовлення. Поради ораторам. Робота над готовим текстом. Репетиція промови. Співвідношення виступу та імпровізації.	- емоційності; - пози; - пантоміміки; - міміки, жестів; - манер; - взаємодії оратора з аудиторією; - урахування зворотного зв'язку; - засобів активізації уваги; - вільного володіння текстом;	
4 / 4	<i>ТЕМА 7.</i> Закон ефективної комунікації. Система дій з метою встановлення і збереження контакту. Невербальна комунікація. Системно-аналітичний закон. Аналіз якості та ефективності продукту мисленнєво-мовленнєвої діяльності. Самоаналіз (рефлексія), аналіз інших виступів. Планування і прогнозування ораторської діяльності. Ефективність та впливовість виступу оратора.	Мати навички і вміння сучасного мовленнєвого етикету; - службового мовленнєвого етикету; - етики публічної комунікації; - єдності думки, слова, риторичного вчинку на засадах християнської моралі; - харизми оратора	Оцінювання КППЗ, ректорська контрольна робота, залік

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручн. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2019. – 384 с.
2. Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посіб. — К., 2021.
3. Діловий етикет. — К., 2018.
4. Дебати: Навч. посіб. — К., 2018.
5. Зубенко Л. Г., Нємцов В. Д. Культура ділового спілкування. — К., 2019.
6. Коваленко С. М. Сучасна риторика: Навч.-практ. посібн. – Тернопіль: Мандрівець, 2018. – 184 с
7. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика: Навч. посібн. –К.: Кондор, 2019. – 166 с
8. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2021.
9. Томан І. Мистецтво говорити. – К., 2018.
10. Чулінда Л. І., Ларимський І. С. Риторична майстерність. – К., 2017.
11. Пономарів О. Д. Культура слова. — К., 2019.
12. Томан Іржі. Мистецтво говорити. — К., 2019.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим, бали нараховуються за відповіді на практичних заняттях. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Основи риторики (англійською мовою)» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Для заліку

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Визначається як середнє	Письмова робота:	Визначається як середнє	Письмова робота за 3 і 4	Оцінка за виконане	Визначається як середнє

арифметичне із оцінок, отриманих на практичних заняттях (не менше 10 оцінок)	тестові завдання 50 тестів по 2 бали = 100 б.	арифметичне із оцінок, отриманих на практичних заняттях (не менше 5 оцінок)	змістовими модулями: тестові завдання 50 тестів по 2 бали = 100 б.	завдання у формі презентації	арифметичне з оцінок за виконанні завдання
--	---	---	--	------------------------------	--

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання